

**"אדם וספינה" (אדי אבן זהב, הוצאת
יבנה, ת"א)**

כשהתלוננתי לפני כמה שנים מעל דפי "יודישע רונדשו" ואחר-כך ב"דבר" על חוסר האקטואליות של חלק מהספרות העברית החדשה, היו לנוכח עיני אותם התיאורים המרובים מהעבר הקרוב, מחיי היהודים בתהום המושב, מה"עירדה" עם דמויותיה הנשנות, ציורים שהם חביבים על הרבה קוראים מהדור הישן, מכיון שהם עדיין נאמנה לחיי אחינו בני ישראל בגולה לפני דור או שני דורות, אך רוח הקוראים היום איננה נחה מהן. קשה לזון את הנפש בניעושים בלבד. טענתי, כי סופרינו בדיון שיפנו את עינם לשבט אחד מישראל שנתעלם, כביכול, מהם, חיי יהודי גר-מניה שלא השתקפו כלל בספרות העברית החדשה. אף על פי שהגבולות והחיים שנים של ספרותנו נפרצו מזמן, וניתנו תיאורים מחיי היהודי בארץ-ישראל ובמזרח (סמילנסקי, בורלא, קמחי ואחרים), נדמה לי שאדי אבן זהב הוא הראשון שהבקיע פירצה זו ויצק גילוי זה של יהדות גרמניה בדפוס רומן מחיי העלייה הגרמנית בשנים הראשונות אחרי שנת שלושים ושלוש.

ציד הסיפור סוכב על שני אוהבים, זיילין רות, שמשאלת לבם מתמלאת, בפי שאפשר לשער בסוף העלילה. אגב סיפור מלבב זה אנו משתתפים בחבלי הלידה של הספנות העברית, שתולדותיה קשהות עם הספינה "תל-אביב", שעל המכסה שלה מתרסם כל הסיפור. גם מבחינה זו אנו צדיקים להעריך את ספרו של אדי אבן-זהב, כי אין לנו אולי מלבד המעשיות של רבה בר בר חנה, סיפוריים מעין אלה הנפוצים אצל אד-מות העולם.

דברי הסיפור קרובים ללבנו, כי קרוב הזמן שבו קרה המאורעות וחבים עלינו הספר משום שהתאחדו בו שלוש מעלות, הלא הוא רומן העלייה הגרמנית, רומן הספנות העברית ורומן מומן ההווה.

מאיר פינקל